

Orthopedagoog in de geestelijke gezondheidszorg 18+

(januari 2026)

Kern van de functie

Op een contextgerichte wijze zorgt de orthopedagoog-generalist voor het indiceren, verrichten van en toezien op diagnostiek, behandeling en begeleiding ten aanzien van (complexe¹) problematiek van volwassenen in een afhankelijkheidssituatie waarbij sprake is van sociaal-emotionele-, psychische-en/ of gedragsproblematiek. Het doel van de functie is voorkomen en behandelen van deze problemen en behoud en/of bevorderen van de kwaliteit van leven van de cliënt en welbevinden via optimale zelf- en samenredzaamheid.

Plaats in de organisatie

De orthopedagoog valt hiërarchisch onder de leiding van ... (*functie nader in te vullen*). Je maakt deel uit van het team van behandelaren. De orthopedagoog geeft vanuit inhoudelijke expertise en verantwoordelijkheid aanwijzingen aan behandelteams om vorm te geven aan 1.) dagelijkse begeleiding- en behandelklimaat of 2.) ambulante diagnostiek en behandeling. Je werkt nauw samen met andere disciplines en vervult hierin een verbindende rol.

Taken/verantwoordelijkheden in hoofdlijnen

Je hebt een centrale rol in het behandelen en begeleiden van de cliënt en diens netwerk², waarbij aandacht wordt besteed aan individuele behoeften, het behandelproces wordt gecoördineerd en multidisciplinaire samenwerking wordt gefaciliteerd.

Diagnostiek

De orthopedagoog:

- Verricht met de cliënt en diens sociale netwerk intake- en anamnese-gesprekken, verricht (diagnostisch) onderzoek en analyseert en interpreteert hiertoe risico- en protectieve factoren.
- Kiest welke psychodiagnostische instrumenten de cliënt het beste in staat stelt een compleet beeld van zijn of haar leven en problematiek te schetsen.
- Stelt in gezamenlijkheid met cliënt een integratief beeld op met daarin, onder andere, hoe de cliënt handelt en met welke functie. Beschrijft concreet de actuele mogelijkheden en beperkingen van de cliënt en de interacties in de verschillende contexten.
- Stelt vast of en welke (aanvullende) deskundigheid vereist is.

¹ Met complexe situatie wordt bedoeld dat er meerdere en verschillende problematieken/stressoren spelen waardoor het moeilijker wordt om te analyseren welke stressoren invloed op elkaar hebben en waar als eerste op ingestoken kan worden.

² De orthopedagoog werkt waar kan, passend is en bijdraagt aan de behandeling altijd samen met het sociale netwerk van de cliënt.

Behandeling

De orthopedagoog:

- Indiceert de behandeling
- Stelt (deel)behandelplannen op, draagt zorg voor een correcte uitvoering hiervan en het up-to-date houden aan de hand van regelmatige evaluaties.
- Voert behandeling uit op individueel, groeps- en/ of systeemniveau.
- Denkt mee op casusniveau en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de (ambulant) hulpverleners, de regiebehandelaar en de afdelingsmanager.
- Biedt coachende ondersteuning aan het multidisciplinaire team bij het uitvoeren van de behandelingen bij het inzetten van passende methodische interventies.
- Verzorgt verslaglegging, rapporteert over de voortgang van de behandeling en begeleiding en stemt, indien nodig, af met de regiebehandelaar en/of het multidisciplinaire behandelteam.

Kwaliteit, beleid en advisering

De orthopedagoog:

- Volgt wettelijke, maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen binnen het werkveld en past deze toe.
- Participeert in organisatiebrede projecten, kennisgroepen en in- en externe netwerken.
- Levert door te reflecteren op eigen en elkaars functioneren een actieve bijdrage aan kwaliteit van zorg.

Gezichtspunten

Kennis

Je hebt kennis op het niveau van een universitaire masteropleiding of behaald doctoraalexamen orthopedagogiek. Je hebt kennis van werkwijze en protocollen, hoofdlijnen en methodieken van de eigen en omliggende disciplines en organisatorische eenheden voor het afstemmen en in overeenstemming brengen van diverse werkzaamheden rondom diagnostiek en behandeling. Heeft kennis van psychische aandoeningen en ervaring in de ggz. Je bent bekend met en handelt naar het landelijk kwaliteitsstatuut.

De orthopedagoog neemt verantwoordelijkheid voor een levenslange ontwikkeling als professional door het volgen van intervisie, bij- en nascholing en het volgen van recente wetenschappelijke ontwikkelingen, nieuwe methoden en vakliteratuur.

Zelfstandigheid

Je handelt zelfstandig binnen de kaders van het zorginhoudelijk beleid van de organisatie. Stelt zelfstandig het behandelplan op en voert zelfstandig de diagnostiek, behandeling en advisering van het cliënt(systeem) uit. Organisatorische terugval is mogelijk op de manager, inhoudelijk wordt (naar eigen inzicht) afgestemd met collega's, al dan niet multidisciplinair.

Sociale vaardigheden

Een orthopedagoog werkt niet alleen direct met cliënten, maar ook met dienst sociale netwerk. Hierbinnen richt deze zich op het verbeteren en ondersteunen van het handelen van betrokkenen om de cliënt met een orthopedagogische hulpvraag optimale ontwikkelingskansen of de best mogelijke kwaliteit van leven en welbevinden te bieden, zo zelfredzaam mogelijk te maken en zo optimaal mogelijk te laten participeren in de maatschappij. Hiervoor zijn vaardigheden nodig zoals tact, kunnen luisteren, inlevingsvermogen, controleren, corrigeren, beheersen van conflictsituaties (zowel met cliënten als met diens sociale netwerk), tegenstellingen tussen collega's overbruggen en overtuigingskracht.

Risico's, verantwoordelijkheden en invloed

Risico bestaat op het veroorzaken van geestelijk letsel bij cliënten tijdens het uitvoeren van diagnostiek en het bieden van behandeling en begeleiding. Risico op immateriële schade in de contacten met cliënten en het sociale netwerk.

Verantwoordelijk voor de kwaliteit van het eigen beroepsmatig handelen en nalaten en het bepalen van de behandeling het stellen van prioriteiten daarbinnen. Dit geldt voor alle rollen die de orthopedagoog kan hebben, hieronder valt ook het bewaken van de duur van een behandeling in relatie tot de kosten. De orthopedagoog handelt volgens het (wettelijk) klacht- en tuchtrecht.

Vanuit de specifieke deskundigheid oefent de orthopedagoog invloed uit op het innovatie- en zorginhoudelijk beleid van de organisatie en samenwerkingsverbanden tussen verschillende organisaties/partijen.

Uitdrukkingsvaardigheid

De orthopedagoog communiceert met de cliënt, betrokkenen en collega's, zowel mondeling als schriftelijk, in een constructieve dialoog met als doel gezamenlijke besluitvorming over het hulpverleningsproces. Dit vindt plaats door middel van o.a. gespreksvoering, dossiervorming, behandelplannen, aanwijzingen en adviezen. Inzet van non-verbale communicatie is nodig in therapeutische contacten met cliënten. De orthopedagoog kan aansluiten (op het juiste niveau) bij de cliënt, het sociale netwerk en de betrokken zorgverleners rondom de cliënt.

Bewegingsvaardigheid

Geen specifieke eisen aan bewegingsvaardigheid.

Oplettendheid

Oplettendheid is vereist voor het herkennen van veranderingen in cognitie, sociaal-emotionele, psychische en/of gedragsveranderingen en signalen in de interactie tussen cliënt en diens sociale en/of fysieke omgeving ten behoeve van (complexe) diagnostiek en behandeling van cliënten. Oplettendheid richting signaleren van knel- en verbeterpunten bij de behandelteams.

Oplettendheid is vereist voor het signaleren en kunnen toezien op bijzonderheden in het kader van onvrijwillige zorgverlening. Onvoldoende oplettendheid heeft gevolgen voor de veiligheid,

het welbevinden en kwaliteit van leven van de cliënten en de kwaliteit van het zorginhoudelijk beleid van de organisatie.

Overige functie-eisen (incl. voorbeelden)

Doorzettingsvermogen is vereist bij het uitvoeren van (complexe) diagnostiek en het uitvoeren van behandeling en richting de behandelteams.

Systematisch en ordelijk werken is vereist bij het opstellen, evalueren en bijstellen van het behandelplan via een doorlopende cyclus.

Eisen worden gesteld aan integriteit bij het waarborgen van de privacy van cliënten en het cliëntsysteem.

Eisen worden gesteld aan representatief voorkomen en gedrag bij in-en extern overleg en met cliënten en cliëntsysteem.

Kennis over de werking van het menselijk lichaam is vereist vanwege mogelijke lichamelijke oorzaken die verband houden met gedragsveranderingen.

Inconveniënten

Psychische belasting treedt op door geconfronteerd te worden met leed van cliënten of als gevolg van grensoverschrijdend gedrag. Psychische belasting ontstaat ook door het dragen van verantwoordelijkheid voor orthopedagogische diagnostiek en behandeling en conflicterende belangen binnen de organisatie in relatie tot de functie-uitoefening.

Er bestaat risico op persoonlijk lichamelijk letsel ten gevolge van bewust of onbewust agressief gedrag van cliënten.